

وزارت تشیاری و کارهای اجتماعی

سازمان تشیاری و کارهای اجتماعی

نخبگان جوانان ستاد امور سند، ابردی

وزارت جهاد کشاورزی

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان امور جوانان و نوجوانان

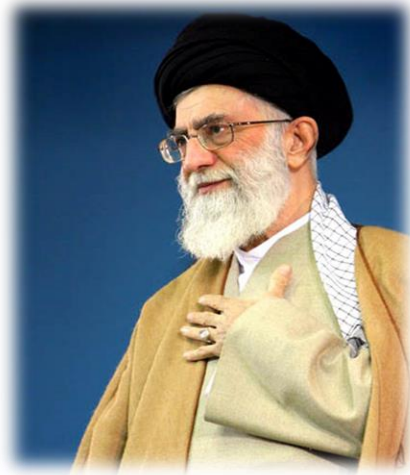
عنوان سند:

برنامه راهبردی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی

تهیه کننده:

ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی

اردیبهشت ماه ۱۴۰۴

وَأَشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (سوره ی نحل، آیه ۱۱۴)

نخبگی یک نعمت الهی است که باید این موهبت را شکرگزاری کرد.

ذهن و مغز نخبه بایستی به دنبال کار، ژرف‌نگری، تولید، خلق و گشودن درهای نو و راه‌های جدید باشد تا با مسئولیت‌پذیری، نقش‌آفرینی و اثرگذاری خود، نعمت نخبگی را شکرگزاری کند.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً

واحدة (سوره ی نساء، آیه ۱۰۲)

هدف دشمن غفلت از دارایی‌ها و سرمایه‌های کشور است تا از این طریق بر شما احاطه پیدا کند.

یکی از مهم‌ترین سرمایه‌های کشور، جوانان و نخبگان ما هستند که نور چشم ملت ایران هستند. وظیفه مسئولان و سیاست‌گذاران این است که از این سرمایه‌های عظیم کشور غفلت نکنند. از استعداد‌های آنان در تحول و سازندگی کشور استفاده شود و شرایط لازم برای شکوفایی و نقش‌آفرینی آن‌ها در کشور فراهم شود.

فهرست مطالب

مقدمه	۶
اهداف سند	۷
۱- اجزای سند	۸
۱-۱- واژه‌ها و اصطلاحات	۹
۱-۲- قلمرو	۱۱
۱-۳- مشارکت‌کنندگان	۱۲
۱-۴- رویکرد و فرآیند انجام کار	۱۳
۲- چشم‌انداز و مأموریت ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی	۱۵
۲-۱- اصول و ارزش‌های بنیادین ستاد	۱۶
۲-۲- چشم‌انداز	۱۷
۲-۳- مأموریت	۱۷
۳- راهبردهای ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی	۲۰
۴- برنامه‌های اقدامی ستاد امور جوانان و نخبگان	۲۱

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱- مشخصات مشارکت‌کنندگان تدوین سند برنامه راهبردی ۱۲
- جدول ۲- اولویت‌های راهبردی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی ۲۰
- جدول ۳- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبرد ۱ ..... ۲۲
- جدول ۴- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبرد ۲ ..... ۲۳
- جدول ۵- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبرد ۳ ..... ۲۴
- جدول ۶- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبردهای ۴ و ۵ ..... ۲۵
- جدول ۷- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبردهای ۶ و ۷ ..... ۲۶
- جدول ۸- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبردهای ۷ و ۸ ..... ۲۷
- جدول ۹- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبردهای ۹، ۱۰ و ۱۱ ..... ۲۸

مقدمه

منویات مقام معظم رهبری (مدظله العالی):

- «نسل جوان موتور محرکه کشور و پیشرو حرکت پرشتاب ایران» است.
- این نسل بی تفاوتی و کم اهمیت جلوه دادن موضوعات اساسی کشور را جایز نمی داند و نتیجه این نوع تفکر پیشرفت و توسعه مبتنی بر نیروهای داخلی و رشد پایدار در همه حوزه ها است.
- بایستی سرمایه های اندیشه ای «جوان، خلاق، باانگیزه، متعهد، مسئولیت پذیر، جویای تحول و با استعداد» کشور شناسایی شود و توانمندی های علمی آن ها در اختیار ملت بزرگ ایران باشد.
- شناسایی نخبگان کافی نیست، بلکه باید یک حرکت شبکه ای سازنده و یک چرخه به وجود بیاید که از پرورش و ساخت نخبه (یعنی مربیگری) آغاز و تا نگهداری، توانمندسازی، ارتقاء و اثرگذاری آن ادامه داشته باشد. چرا که نخبه پس از ارتقاء، خود وارد چرخه ی نخبه سازی و نخبه پروری می شود. در این صورت، حالت درون زایی به وجود خواهد آمد و حرکت و پیشرفت مضاعف خواهد شد.
- در راستای اجرای منویات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و تکالیف اسناد بالادستی، به منظور نهادینه سازی مدیریت سرمایه انسانی جوان و نخبه وزارت جهاد کشاورزی، با حکم وزیر محترم «ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی» تشکیل گردید. ستاد مذکور جهت برنامه ریزی امور مرتبط و تعیین مأموریت، چشم انداز و راهبردهای اجرایی امور محوله، با بررسی وضعیت موجود و مطلوب، با مشارکت نمایندگان بخش دانشگاهی و علمی، خبرگان، نخبگان و جوانان فعال کشاورزی و منابع طبیعی سند حاضر

را با عنوان «برنامه راهبردی امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی» تدوین نمود.

سند حاضر نوعی برنامه‌ریزی مدیریتی کلان، آینده‌نگر، انطباق‌پذیر و یا جهت دهنده است که در آن نگرش ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت متبوع به آینده در قالب چشم‌انداز و مأموریت بیان شده است. در نهایت نیز با بررسی و تحلیل عوامل محیطی داخلی «نقاط قوت/ضعف» و خارجی «فرصت/تهدید» و با استفاده از مدل SWOT، راهبردهای عملیاتی و اقدامات اجرایی لازم جهت تحقق اهداف تعیین شده ستاد ارائه شده است.

اهداف سند

هدف از تدوین برنامه راهبردی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی، تعیین چارچوبی نظام‌مند در زمینه‌های «نخبه‌شناسی»، «نخبه‌پروری»، «نخبه‌گزینی» و «نخبه‌گماری» جوانان و استعدادهای برتر ملی و بین‌المللی به‌منظور ارتقای نوآوری، بهره‌وری و توسعه پایدار بخش کشاورزی است.

۱- اجزای سند

۱-۱- واژه‌ها و اصطلاحات

- **ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی:** ستاد مذکور در راستای اجرای منویات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و تکالیف اسناد بالادستی، به‌منظور نهادینه‌سازی مدیریت سرمایه انسانی جوان و نخبه وزارت جهاد کشاورزی، با حکم وزیر محترم جهاد کشاورزی تشکیل گردید.
- **ستاد امور جوانان و نخبگان استانی:** ستاد استانی به‌منظور مشارکت عملی و حداکثری کلیه نخبگان و جوانان مرتبط با بخش کشاورزی و تعمیم تصمیمات و اخذ بازخوردهای لازم از سطوح و طبقات گوناگون کشور و در راستای ایجاد شبکه‌ای ارتباطی دوطرفه با استان‌ها، به‌تبع ستاد ملی در هر استان تشکیل می‌گردد.
- **مشاور امور جوانان و نخبگان:** به‌منظور تسهیل و تسریع در سازمان‌دهی و برنامه‌ریزی امور مرتبط با جوانان و نخبگان، مشاور وزیر در سطح وزارت جهاد کشاورزی با «امضاء وزیر» و مشاور سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها، معاونت‌ها و مراکز تابعه با تأیید ستاد ملی جوان و نخبگان وزارت متبوع و «امضاء عالی‌ترین مقام همان دستگاه» انتخاب می‌شوند.
- **مؤسسات، شرکت‌ها و سازمان‌های وابسته:** منظور مؤسسات، شرکت‌ها و سازمان‌های وابسته وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد.
- **نخبه:** به فردی برجسته و کارآمد اطلاق می‌شود که در خلق و گسترش علم، فناوری، هنر، ادب، فرهنگ و مدیریت کشور در چارچوب ارزش‌های اسلامی اثرگذاری بارز داشته باشد و همچنین فعالیت‌های وی بر پایه هوش، خلاقیت، انگیزه و توانمندی‌های ذاتی از یک‌سو و خبرگی، تخصص و توانمندی‌های اکتسابی از سوی دیگر، موجب سرعت بخشیدن به پیشرفت و اعتلای کشور شود.

- **صاحب استعداد برتر:** به فردی اطلاق می‌شود که با توجه ویژگی‌های ذاتی خود امکان رسیدن به مرحله نخبگی را داراست ولی هنوز زمینه‌های لازم برای شناسایی کامل و بروز استعدادهای ویژه او فراهم نشده است.
- **فعالیت نخبگانی کشاورزی:** فعالیتی است آگاهانه، خلاقانه و نوآورانه با اثرگذاری محسوس بر پیشرفت کشور در حوزه‌های مختلف کشاورزی با تأکید بر شناخت مسائل و مشکلات کشور.
- **اجتماع نخبگانی:** شامل افراد یا گروه‌هایی است که به تشخیص ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی، توانمندی‌های بالقوه یا بالفعل انجام فعالیت‌های نخبگانی را دارا هستند؛ بنابراین شامل همه افراد و گروه‌های نخبه و صاحب استعداد برتر است.
- **گروه نخبه:** هر یک از گروه‌ها، سازمان‌ها و نهادهایی که در مقایسه با سایر هویت‌های مشابه، توانمندی انجام فعالیت‌های نخبگانی را دارا هستند.
- **گروه استعداد برتر:** هر یک از گروه‌ها، سازمان‌ها و نهادهایی که استعداد کسب توانمندی‌های ویژه‌ای را دارد ولی برای تبدیل آن‌ها به گروه نخبه، باید حمایت‌ها و برنامه‌ریزی‌های لازم صورت پذیرد.
- **نظام نخبگانی:** شامل مجموعه‌های بخش‌های مختلف کشور مشتمل بر نقش‌آفرینان، نهادها، قوانین، سازوکارها و روندهایی است که بر «فعالیت‌های نخبگانی» و «اجتماع نخبگانی» به‌صورت مستقیم اثرگذارند.
- **راهبرد:** راهبرد شامل نقشه‌ها و یا روش‌هایی است که به‌منظور دستیابی به اهداف طرح‌ریزی می‌شود. چارچوبی است که مجموعه اقدامات اصلی و دارای اولویت را برای

دستیابی به اهداف ترسیم کرده و چگونگی تخصیص منابع را برای دستیابی به موقعیت‌های مطلوب و مقابله با چالش‌ها در حال و آینده بیان می‌دارد.

- **چشم‌انداز:** چشم‌انداز عبارت است از آینده‌ای واقع‌گرایانه. یک تصویر ذهنی از آنچه در آینده باید باشد یا نسبت به انجام آن علاقه‌مندی وجود دارد.

- **رسالت/مأموریت:** رسالت یا مأموریت عبارت است از فلسفه وجودی و یا نقشی که یک مجموعه (شرکت/سازمان و ...) در جامعه برعهده گرفته تا با ایفای آن، خدمات موردنظر را ارائه دهد و نیازهای جامعه را برآورده سازد. مأموریت مهم‌ترین دلیل برای شکل‌گیری و ادامه حیات یک سازمان است.

- **هدف:** هدف به معنای یک مقصد یا نتیجه مطلوب است که فرد یا سازمان به دنبال دستیابی به آن است.

- **ارزش:** ارزش بیانگر سودمندی، مزیت و مطلوبیت یا سود برای مشتری، ذی‌نفعان یا کاربر نهایی است. ارزش‌ها خطوط قرمز سازمان هستند.

- **ذی‌نفع:** به فرد یا گروهی اطلاق می‌شود که دغدغه‌ها و نگرانی‌هایی در رابطه با عملکرد یک سازمان یا یک مجموعه کاری دارند؛ مانند مشتریان، رقبا، متأثرین درونی و بیرونی سازمان، پشتیبان‌ها، واسطه‌ها، کمیته‌های محلی، شهری، سیاستمداران و دولت.

۱-۲- قلمرو

قلمرو این سند، جوانان و نخبگان ستاد، سازمان‌ها و دستگاه‌های تابعه وزارت جهاد کشاورزی را در بر می‌گیرد و ناظر بر سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و راهبری امور شناسایی، توانمندسازی، ساماندهی، به‌کارگیری و نگهداشت نخبگان و جوانان در بخش کشاورزی

ایران است. این برنامه برای افق پنج ساله (۱۴۰۴-۱۴۰۸) تدوین شده است و چارچوب فعالیت‌های ملی و بین‌المللی ستاد را مشخص می‌کند.

۱-۳- مشارکت‌کنندگان

در تهیه این سند نمایندگان مراکز علمی و دانشگاهی، خبرگان و نخبگان فعال حوزه کشاورزی (مدیران و کارشناسان) که به‌نوعی ذی‌نفعان اصلی ستاد امور جوانان و نخبگان محسوب می‌شوند، مشارکت داشته‌اند. فهرست مشخصات مشارکت‌کنندگان در تدوین سند برنامه راهبردی در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱- مشخصات مشارکت‌کنندگان تدوین سند برنامه راهبردی

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت/محل خدمت
۱	دکتر ثریا نوید	مشاور وزیر جهاد کشاورزی در امور جوانان و نخبگان
۲	دکتر حسین شعبانعلی فمی	عضو هیئت علمی دانشگاه تهران
۳	دکتر غلامرضا زهتابیان	عضو هیئت علمی دانشگاه تهران
۴	مهندس محمد عبداللهی	مدیرعامل شرکت بخش خصوصی
۵	دکتر سهیلا پورجاوید	حوزه وزارتی وزارت جهاد کشاورزی
۶	مهندس سجاد روستایی	ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی
۷	مهندس حمید حسینی	سازمان جهاد کشاورزی استان آ. شرقی
۸	دکتر هادی اسکندری دامنه	مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع
۹	دکتر سینا ملاح	مؤسسه تحقیقات خاک و آب
۱۰	مهندس مجید دهبان	بازنشسته وزارت جهاد کشاورزی
۱۱	دکتر سهیلا خجند	سازمان جهاد کشاورزی استان تهران
۱۲	دکتر عبدالرحمان امینی	معاونت تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی
۱۳	مهندس محمد سیفی	مرکز روابط عمومی وزارت جهاد کشاورزی
۱۴	دکتر مریم نراقی	معاونت امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی
۱۵	مهندس فرناز هرزندی	صندوق بیمه کشاورزی

۱-۴- رویکرد و فرآیند انجام کار

رویکرد اصلی در اجرای این پروژه بهره‌مندی از نظرات ذی‌نفعان اصلی ستاد امور جوانان و نخبگان بوده است. در این رویکرد، نگاه و انتظارات ذی‌نفعان در تعیین مأموریت، بررسی محیطی و اولویت‌های راهبردی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود. در واقع این ذی‌نفعان هستند که با مشارکت فعال خود مشخص می‌کنند که از ستاد امور جوانان و نخبگان چه خواسته‌هایی دارند. مهم‌ترین مزیت این رویکرد، اجماعی است که در بین ذی‌نفعان در مورد فلسفه وجودی ستاد امور جوانان و نخبگان به وجود می‌آید. این موضوع نکته‌ی بسیار مهمی است که می‌تواند موفقیت این ستاد را در بالاترین سطح تضمین نماید. بنابراین، بر اساس برنامه‌ریزی صورت گرفته، کارگروه برنامه‌ریزی راهبردی تشکیل و طی جلسات کارشناسی فشرده، موضوعات مختلفی از جمله ذی‌نفعان و انتظارات ایشان، فعالیت‌های اصلی، محیط پیرامونی مورد بررسی دقیق قرار گرفت و در نهایت سند برنامه راهبردی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی تدوین گردید. لازم به ذکر است که برای بررسی اثرات عوامل داخلی (نقاط قوت و ضعف) و خارجی (نقاط فرصت و تهدید) وضعیت موجود ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی و ترسیم وضعیت مطلوب، از مدل SWOT استفاده شد.

در این روش منظور از نقاط:

- **قوت:** قوت به عواملی اطلاق می‌شود که مزیت رقابتی یا مهارت ممتازی در سازمان باشد.
- **ضعف:** عواملی به‌عنوان ضعف تلقی می‌شوند که سازمان، آن‌ها را ضعیف انجام می‌دهد و یا توانایی انجام آن‌ها را ندارد.

- **فرصت:** عبارت است از وجود زمینه‌های مطلوب و بالقوه در محیط بیرونی سازمان برای انجام کاری یا تحقق موردی که سازمان از طریق بهره‌برداری از آن می‌تواند به نتایج یا عواید قابل توجهی دست یابد.
- **تهدید:** هر وضعیتی که برخلاف خواسته سیستم و خارج از کنترل آن عمل نموده و موجودیت و ارزش‌های حیاتی سازمان یا سیستم را به خطر می‌اندازد، تهدید شمرده می‌شود.

۲- چشم‌انداز و مأموریت ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی

۲-۱- اصول و ارزش‌های بنیادین ستاد

اصول و ارزش‌های بنیادین شالوده فکری و فرهنگی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی را تشکیل می‌دهند و چارچوب رفتار سازمانی، تصمیم‌گیری و تعامل با ذی‌نفعان را تعیین می‌کنند. این ارزش‌ها، ریشه در تعالیم اسلامی-ایرانی، مأموریت‌های ملی وزارت جهاد کشاورزی و باور به نقش آفرینی جوانان و نخبگان در توسعه کشور دارند. ستاد بر این باور است که تحقق کشاورزی دانش بنیان نوآور و پایدار، بدون اتکاء به سرمایه انسانی متعهد خلاق و توانمند ممکن نیست. از این رو، اصول و ارزش‌های بنیادین این ستاد به منزله قطب نمای راهبردی، مسیر سیاست‌گذاری‌ها، برنامه‌ها و فعالیت‌های اجرایی را هدایت می‌کند و مبنای شکل‌گیری فرهنگ سازمانی مبتنی بر شایستگی، اعتماد، نوآوری و مسئولیت‌پذیری است. این ارزش‌ها علاوه بر ایجاد انسجام درونی در ستاد زمینه هم‌افزایی و همکاری میان نهادهای علمی، اجرایی و مردمی را فراهم می‌سازد تا جوانان و نخبگان کشور با خودباوری، روحیه جهادی و نگاه آینده‌نگر، در مسیر پایداری کشاورزی و امنیت غذایی ایران گام بردارند.

اصول و ارزش‌های بنیادین ستاد به شرح زیر است:

- ایمان و تعهد به ارزش‌های اسلامی و ملی: پایبندی به اصول اخلاقی، دینی و هویت ایرانی اسلامی در تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌ها
- مشارکت‌جویی و هم‌افزایی: ایجاد بستر همکاری میان، جوانان، نخبگان، دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و بخش خصوصی برای تحقق اهداف ملی کشاورزی
- نوآوری و تحول‌گرایی: تکیه بر خلاقیت، فناوری‌های نوین به‌ویژه دیجیتال و هوش مصنوعی

- ایده‌های جدید برای حل عدالت و شایسته سالاری: توجه به فرصت‌های برابر برای همه جوانان و نخبگان بدون تبعیض منطقه‌ای، جنسیتی یا سازمانی و انتخاب بر پایه شایستگی و توانمندی
- یادگیری مستمر و انتقال تجربه: تقویت جریان یادگیری، مربیگری و تبادل تجربه بین نسل‌های مختلف فعالان و متخصصان کشاورزی
- پایداری و مسئولیت‌پذیری محیط زیستی: تأکید بر استفاده پایدار از منابع طبیعی و حفظ اکوسیستم‌های کشاورزی برای نسل‌های آینده
- خدمت محور و پاسخگویی: تلاش برای ارتقای رضایت ذی‌نفعان و پاسخگویی شفاف نسبت به عملکرد، نتایج و اثرات برنامه‌ها
- نخبه پروری و خودباوری ملی: پرورش و حمایت از استعدادهای برتر به‌عنوان موتور محرک خودکفایی، پیشرفت علمی و امنیت غذایی.

۲-۲- چشم‌انداز

ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در افق ۱۴۰۸، نهادی پیشرو و مرجع در شناسایی، توانمندسازی و به‌کارگیری جوانان و نخبگان خواهد بود که با پیوند استعدادها و فناوری‌های نوین مرتبط با نیازهای بخش کشاورزی، بستر نقش‌آفرینی مؤثر ذی‌نفعان خود را در توسعه کشاورزی دانش‌بنیان، نو آور و پایدار کشور فراهم می‌سازد.

۲-۳- مأموریت

ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی به‌عنوان نهادی راهبر در حوزه «شناسایی، توانمندسازی، ساماندهی و نگهداشت نخبگان، جوانان و صاحبان استعدادهای برتر ملی و بین‌المللی بخش کشاورزی و منابع طبیعی از طریق شبکه‌سازی، ارزیابی، انتقال

تجربیات، هویت بخشی، شایسته پروری و مشارکت فعال اجتماع نخبگانی، زمینه نقش آفرینی مؤثر نسل جدید را در ارتقای کارآمدی، بهره‌وری، نوآوری و حکمرانی فراهم می‌سازد. این ستاد در چارچوب ارزش‌های ملی و دینی و اسناد بالادستی نظام جمهوری اسلامی ایران، با تقویت انگیزه، جلوگیری از مهاجرت نخبگان و هدایت استعدادها در مسیر تحقق امنیت غذایی، پایداری اکوسیستم و توسعه دانش بنیان کشور عمل می‌کند.

۳- راهبردهای عملیاتی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی

۳- راهبردهای ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی

با استفاده از رویکردهای مستقیم و تحلیل SWOT، ۱۱ راهبرد برای ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی تعیین گردید (جدول ۶). برای تحقق این اهداف و راهبردها، ۶۷ برنامه اقدام اجرایی تعریف شد (جدول ۷).

جدول ۲- اولویت‌های راهبردی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی

اولویت	راهبردها	امتیاز	تعداد اقدام
۱	بهره‌گیری مؤثر از ظرفیت‌های قانونی، اسناد بالادستی و پشتیبان کشور از طریق اجرای سند راهبردی ستاد امور جوانان و نخبگان	۸/۹۶	۱۱
۲	استقرار، توسعه و نهادینه‌سازی نظام جامع شناسایی، پایش و ارزیابی با رویکرد داده‌محور از طریق ایجاد سامانه‌ی جامع اطلاعاتی جهت سنجش اثربخشی برنامه‌ها، ارتقای شفافیت، پاسخگویی و بهبود مستمر عملکرد	۸/۷۵	۷
۳	توسعه شبکه ارتباطی و همکاری نخبگان از طریق ایجاد سامانه یکپارچه و پویا برای تعامل، تبادل تجربه و هم‌افزایی دانش	۸/۷۳	۸
۴	حمایت و توانمندسازی جوانان و نخبگان از طریق جذب منابع مالی پایدار و ارائه خدمات حمایتی و انگیزشی مادی و معنوی	۸/۷۲	۱۴
۵	تسهیلگری در راستای شناسایی، پرورش و ارتقاء مهارت‌های مدیریتی نخبگان برگزیده به‌عنوان مدیران آینده	۸/۵۰	۵
۶	بهره‌گیری هدفمند از ظرفیت جوانان و نخبگان برای آسیب‌شناسی در حوزه کشاورزی و منابع طبیعی و ارائه راهکارهای نوآورانه مبتنی بر دانش روز	۸/۳۱	۸
۷	تسهیل پیوند جوانان و نخبگان با زیست‌بوم فناوری و نوآوری کشاورزی و منابع طبیعی	۸/۲۳	۳
۸	کاهش پیچیدگی‌های اداری مدیریت امور نخبگان از طریق تدوین، تصویب و بهره‌برداری از آیین‌نامه‌های تسهیلگر	۸/۲۳	۲
۹	آسیب‌شناسی وضع موجود و برنامه‌ریزی برای بهره‌گیری متقابل از توانمندی‌های نخبگان کشاورزی و منابع طبیعی داخل و خارج از کشور	۷/۸۵	۵
۱۰	شبکه‌سازی، همکاری و هماهنگی با سایر نهادهای ملی و فرا ملی برای هم‌افزایی منابع و ظرفیت‌ها	۷/۸۲	۱
۱۱	الگوسازی از جوانان، نخبگان و مستعدان برتر بخش کشاورزی و منابع طبیعی از طریق استفاده از ظرفیت رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی	۷/۲۳	۳
اقدامات			۶۷

۴- اقدامات اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان در خصوص راهبردهای مورد هدف

جدول ۳- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبرد ۱

اولویت	راهبردها	تعداد اقدام	اقدام
۱	بهره‌گیری مؤثر از ظرفیت‌های قانونی، اسناد بالادستی و پشتیبان کشور از طریق اجرای سند راهبردی ستاد امور جوانان و نخبگان	۱۱	۱. تشکیل شورای راهبری ستاد ۲. تدوین سند راهبردی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی ۳. تصویب و ابلاغ سند راهبردی ۴. تعیین ساختار ستاد (تشکیل کارگروه‌های تخصصی) ۵. نهادینه‌سازی ارتباطات سازمانی ۶. تبیین و ترویج اهداف و مأموریت‌های ستاد ۷. تبیین حدود اختیارات اجرایی و انسجام عملیاتی ستاد از طریق ایجاد ساختار مصوب سازمانی ۸. احصاء ظرفیت‌های حمایتی دستگاه‌های درون و برون سازمانی ۹. شناسایی و اولویت‌بندی گروه‌های هدف ۱۰. تدوین دستورالعمل اجرایی برای عملیاتی سازی سند راهبردی ستاد وزارت متبوع ۱۱. تسهیلگری، هدایت و پایش روند حسن اجرای طرح‌های حمایتی

جدول ۴- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبرد ۲

اولویت	راهبردها	تعداد اقدام	اقدام
۲	استقرار، توسعه و نهادینه‌سازی نظام جامع شناسایی، پایش و ارزیابی با رویکرد داده‌محور از طریق ایجاد سامانه‌ی جامع اطلاعاتی جهت سنجش اثربخشی برنامه‌ها، ارتقای شفافیت، پاسخگویی و بهبود مستمر عملکرد	۷	۱. تعریف و تدوین شیوه‌نامه‌ی جامع ایجاد سامانه‌ی مختص جوانان و نخبگان ۲. شناسایی، بازنگری و یکپارچه‌سازی اطلاعات جوانان و نخبگان (گروه هدف) ۳. ایجاد سامانه جامع و یکپارچه جوانان و نخبگان ۴. احصاء دقیق عملیات اجرایی به تفکیک اقدامات (شناسایی، پایش و ارزیابی) ۵. ارزیابی دستگاه‌ها در سه فرآیند شناسایی، پایش و نگهداشت جوانان و نخبگان ۶. انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با مراکز آموزش عالی کشاورزی و منابع طبیعی و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط برای به‌روزرسانی و اشتراک داده‌های نخبگان. ۷. پایش و آسیب‌شناسی مستمر و سالانه دستگاه‌ها

جدول ۵- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبرد ۳

اولویت	راهبردها	تعداد اقدام	اقدام
۳	توسعه شبکه ارتباطی و همکاری نخبگان از طریق ایجاد سامانه یکپارچه و پویا برای تعامل، تبادل تجربه و هم‌افزایی دانش	۸	۱. تشکیل کارگروه و تعیین چارچوب انتخاب مشاورین امور جوانان و نخبگان ۲. تعیین شاخص‌ها، بررسی صلاحیت و تائید مشاوران واحدهای تابعه و استان‌ها ۳. ابلاغ به واحدهای تابعه و صدور احکام ۴. تعیین شرح وظایف و ابلاغ تکالیف سالانه مشاوران ۵. ارزیابی سالانه و رتبه‌بندی مشاوران ۶. بازنگری و اصلاح شبکه مشاوران ۷. برگزاری جشنواره‌ها یا همایش‌های سالانه حمایت از ایده‌های نوآورانه با حضور نخبگان، کشاورزان پیشرو و سرمایه‌گذاران بخش کشاورزی ۸. شناسایی و معرفی نخبگان به کمیته‌های تخصصی وزارت جهاد کشاورزی برای حل چالش‌های بخش کشاورزی و منابع طبیعی.

جدول ۶- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبرد ۴

اولویت	راهبردها	تعداد اقدام	اقدام
۴	حمایت و توانمندسازی جوانان و نخبگان از طریق جذب منابع مالی پایدار و ارائه خدمات حمایتی و انگیزشی مادی و معنوی	۱۴	۱. شناسایی و اولویت‌بندی مراجع پشتیبان (خدمات رسان) درون و برون‌سازمانی و بررسی کلیه مفاد بودجه‌ای مرتبط با جوانان، نخبگان، مستعدان، مخترعین و ... ۲. ایجاد سازوکار ارتباطی درون و برون‌سازمانی (کمیته، کمیسیون و ...) ۳. تلفیق درخواست‌ها با استانداردها و آئین‌نامه‌های مراجع پشتیبان (فرم مشترک) ۴. پیش‌بینی برنامه‌های رفاهی و انگیزشی و تهیه‌ی تقویم مناسبی ۵. تعریف و ارائه تسهیلات برای طرح‌های نوآورانه کشاورزی و منابع طبیعی (اعلامیه عمومی در ماه) ۶. تسهیل بهره‌مندی از خدمات مراکز شتاب‌دهنده تخصصی برای حمایت از ایده‌های خلاقانه جوانان و نخبگان ۷. طراحی و پیاده‌سازی نخبه‌یار (توسعه کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و مشاوره) ۸. تسهیل در بهره‌گیری جوانان و نخبگان از ظرفیت‌های راتبه‌ای خارج از کشور (مانند فرصت‌های مطالعاتی کوتاه مدت و بلندمدت) ۹. تدوین برنامه و ایجاد بسترهای لازم تأمین حمایت مالی، آموزشی، پژوهشی و فناوری ۱۰. پیگیری برای احیای بورس‌های تحصیلی توسط وزارت جهاد کشاورزی ۱۱. پیشنهاد و تعیین بودجه‌ی اختصاصی جهت تشویق‌های مناسبی ۱۲. تسهیل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، دولتی، تشکل‌های تولیدی و بهره‌برداران در طرح‌های کاربردی نخبگان ۱۳. تأسیس صندوق سرمایه‌گذاری و حمایت مالی از نخبگان با مشارکت بخش خصوصی و دولتی (مثلاً بانک کشاورزی، خیرین فعال بخش کشاورزی و ...) ۱۴. تسهیل و بازنگری در جذب امریه سرباز نخبه در وزارت جهاد کشاورزی و زیر مجموعه‌های آن

جدول ۷- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبردهای ۵ و ۶

اولویت	راهبردها	تعداد اقدام	اقدام
۵	تسهیلگری در راستای شناسایی، پرورش و ارتقاء مهارت‌های مدیریتی نخبگان برگزیده به‌عنوان مدیران آینده	۵	۱. به‌روزرسانی و اختصاصی سازی شیوه‌نامه‌ی تربیت مدیران آینده و اجرای طرح تربیت مدیران آینده (طراحی دوره‌های مدیریتی ویژه نخبگان با همکاری مراکز آموزشی وزارت) ۲. اجرای طرح مربیگری (Mentoring) توسط مدیران ارشد وزارت یا کارآفرینان برتر کشاورزی برای نخبگان جوان ۳. اختصاص پست‌های مدیریتی در سطوح میانی به نخبگان در استان‌ها (پایلوت در دو استان) ۴. فراخوان عمومی به جوانان و نخبگان و تشکیل بانک اطلاعات (پایه) ۵. اولویت‌بندی و طبقه‌بندی واجدین شرایط طرح مدیران آینده
۶	بهره‌گیری هدفمند از ظرفیت جوانان و نخبگان برای آسیب‌شناسی در حوزه کشاورزی و منابع طبیعی و ارائه راهکارهای نوآورانه مبتنی بر دانش روز	۸	۱. تشکیل کمیته نخبگانی مسئله محور ۲. شناسایی و طبقه‌بندی ظرفیت‌های نخبگانی حوزه کشاورزی و منابع طبیعی ۳. شناسایی و طبقه‌بندی نیازهای فناورانه‌ی زیر بخش‌های وزارت جهاد کشاورزی ۴. بررسی و آسیب‌شناسی وضعیت موجود بخش‌های زیرمجموعه وزارت جهاد کشاورزی و تلفیق نیازهای مجموعه‌ی وزارت و توانمندی نخبگان ۵. تعیین سازوکار تدوین قراردادهای همکاری و رایزنی با مراجع ذی‌صلاح (حل مسئله) ۶. آموزش جوانان و بهره‌گیری از خبرگان محلی برای آسیب‌شناسی و ارائه راهکارهای دانش بومی ۷. ارائه بسته‌های تشویقی برای صاحبان ایده در راستای حل مسئله ۸. راهاندازی مسابقات ایده‌پردازی

جدول ۸- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبردهای ۷ و ۸

اولویت	راهبردها	تعداد اقدام	اقدام
۷	تسهیلگری در پیوند جوانان و نخبگان با زیست‌بوم فناوری و نوآوری کشاورزی و منابع طبیعی	۳	۱. تسهیلگری در ایجاد ارتباط جوانان و نخبگان با زیست‌بوم‌های فناوری کشاورزی ۲. شناسایی و معرفی ظرفیت زیست‌بوم‌های فناوری کشاورزی به جامعه هدف در راستای حل نظام مسائل کشاورزی و منابع طبیعی ۳. جلب مشارکت نخبگان در تدوین سند کشاورزی دیجیتال با مشارکت استارت‌آپ‌ها
۸	کاهش پیچیدگی‌های اداری مدیریت امور نخبگان از طریق تدوین، تصویب و بهره‌برداری از آیین‌نامه‌های تسهیلگر	۲	۱. شناسایی، آسیب‌شناسی، تبیین و پیگیری آیین‌نامه‌های تسهیلگر برای جذب سریع نخبگان ۲. ایجاد سازوکار لازم برای رسیدگی سریع به درخواست‌های نخبگان

جدول ۹- برنامه‌های اقدام اجرایی ستاد امور جوانان و نخبگان وزارت جهاد کشاورزی در خصوص راهبردهای ۹، ۱۰ و ۱۱

اولویت	راهبردها	تعداد اقدام	اقدام
۹	آسیب‌شناسی وضع موجود و برنامه‌ریزی برای بهره‌گیری متقابل از توانمندی‌های نخبگان کشاورزی و منابع طبیعی داخل و خارج از کشور	۵	۱. تسهیل در همکاری با نخبگان و مستعدان ایرانی مقیم خارج ۲. برگزاری نشست‌ها و وبینارهای تخصصی با مشارکت متخصصان بین‌المللی، بسترسازی و ایجاد زمینه همکاری ۳. مطالعه جامع برای شناسایی چالش‌ها و فرصت‌های همکاری با نخبگان داخلی و خارجی ۴. ایجاد شبکه و بانک اطلاعات از نخبگان ایرانی خارج از کشور ۵. تسهیل مشارکت نخبگان در برنامه‌های بین‌المللی مرتبط با کشاورزی (از قبیل FAO و CGIR)
۱۰	شبکه‌سازی، همکاری و هماهنگی با سایر نهادهای ملی و فراملی برای هم‌افزایی منابع و ظرفیت‌ها	۱	۱. ایجاد انجمن بین‌المللی نخبگان کشاورزی و منابع طبیعی کشورهای منطقه
۱۱	الگوسازی از جوانان، نخبگان و مستعدان برتر بخش کشاورزی و منابع طبیعی از طریق استفاده از ظرفیت رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی	۳	۱. فرهنگ‌سازی استفاده از ظرفیت جوانان و نخبگان و جریان‌سازی از طریق ظرفیت‌های رسانه‌ای ۲. الگوسازی و معرفی نخبگان برگزیده در جشنواره‌های ملی (مثل روز کشاورز، روز درختکاری و روز بیابان‌زدایی) ۳. ثبت و انتشار تجربیات موفق نخبگان

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جوانان و نخبگان

یکی از مهم ترین سرمایه های کشور جوانان و نخبگان ما هستند که نور چشم ملت ایران
باشند. وظیفه مسئولان و سیاست گذاران این است که از این سرمایه های عظیم کشور
فصلت کنند. از استعداد های آنان در تحول و سازندگی کشور استفاده شود و شرایط لازم
برای شکوفایی و نقش آفرینی آن ها در کشور فراهم شود. مقام معظم رهبری (دامت باری)

